

Posudek oponenta bakalářské práce – teoretická část

Jméno a příjmení studenta	Vendula Burgrová		
Studijní program	Výtvarná umění		
Obor/ateliér	Multimedia a design/Reklamní fotografie		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2015/2016
Název práce	Medicínská fotografie a její reflexe v umělecké fotografii		
Oponent práce	MgA. Michal Reichstätter		

Vendula Burgrová si za téma své práce volí prostupy medicínské, tedy vědecké fotografie do sféry fotografie coby uměleckého vyjádření. Je patrné, že autorku téma do určité míry pohltilo; práce je velice obsáhlá, nahlíží na téma z rozličných klasifikačních úhlů, nebojí se hodnotit a příkladně pracuje s využitím různorodých pramenů.

Po zbytném historickém ohlédnutí za medicínou coby vědní disciplínou v době před vynálezem fotografického zobrazení se autorka věnuje využití fotografie coby podpůrně vědeckého prostředku v oblasti medicíny v polovině 19. století. Kapitola "Počátky" zde dělí na tři podkapitoly, kde poměrně svévolně (tj. bez uvedení inspiračního zdroje) rozlišuje přístup dokumentární, konvenční a klinický, kteréhožto se v závěru kapitoly pokouší definovat. Což ovšem, dle mého, není úplně třeba (dělit a následně definovat, navíc v tomto pořadí), neboť se o plnohodnotném, svébytném médiu nedá v té době zdaleka hovořit.

K titulnímu tématu se autorka dostává na straně 34, ovšem bez uvedení jakéhokoliv selektivního klíče, případně bez nezbytného ohraničení termínů "medicínská" či "umělecká" fotografie. Absence pokusu o definiční rámec pak rezultuje v diskutabilní sousedství autorů jako je lékařka Mia Berg, produkující banální dokumentační snímky před a po operaci a Giles Duley pracující metodou humanistického dokumentu v prostředí nemocnic na Dálném východě.

Rozpačitě působí i zmínka geláží Michala Macků či postprodukční podivnosti Asgera Carlsena. Aby tito autoři náleželi do titulního tématu, musí být toto nějakým způsobem ohraničeno, v opačném případě by došlo k bezbřehému nabobtnání rejstříku autorů o každého jednoho, který ve své tvorbě nějakým způsobem zpracovává téma tělesné deformace. Což zdaleka neimplikuje medicínskou fotografii.

Odchylka od běžného přitahovala umělce ve všech novodobých dějinných etapách, stejně jako ve všech sférách uměleckého vyjádření, proto si nemyslím, že by samotná prezentace odlišnosti musela být nutně chápána v souvislosti s medicínskou, tedy vědeckou, oblastí fotografie.

Autorka volí pohyb po horizontální linii spektra tématu, a tak práce spíše než jakýsi hlubinný ponor do problematiky působí jako výčet podtémat a přístupů. Tématická šíře každé

jednotlivé kapitoly tak skýtá potenciál pro samostatnou bakalářskou práci. Za pozoruhodnou shledávám především kapitolu zabývající se medicínskými sbírkami.

Obsahově diskutabilní považuji závěrečnou kapitolu, která se zabývá užitím medicínské fotografie v reklamní oblasti. Dílo Roberta Mapplethorpa rozhodně do oblasti reklamy nespadá, podobně pak publikace Nan Goldin. To, že příčinou úmrtí umělce, resp. tématem knihy, bylo onemocnění AIDS, lze opět variovat mnohými dalšími, stejně (ne)relavantními, příklady.

V rámci závěrečného shrnutí se pak překvapivě objevuje tvrzení, že "dnes (...) převažuje snaha medicínské fotografie spíše šokovat.", což ale nikde v rámci předchozího textu nefiguruje, případně se autorka řečnický otáží "kdy přesně došlo k pomyslnému zlomu a z medicínské (...) fotografie se stala ta umělecká?", což je opět úvaha, kterou se práce nikde nesnaží řešit. (Byť na příkladě Lennarda Nilssona i jinde by podobný rozbor možný byl).

Návrh klasifikaceB – velmi dobře.....

V.....Brně..... dne6. 6. 2016.....

.....
podpis oponenta práce

Pro klasifikaci použijte tuto stupnici:

A - výborně	B - velmi dobře	C - dobře	D - uspokojivě	E - dostatečně	F - nedostatečně
-------------	-----------------	-----------	----------------	----------------	------------------

* nehodící se škrtněte

Posudek oponenta bakalářské práce – praktická část

Jméno a příjmení studenta	Vendula Burgrová		
Studijní program	Výtvarná umění		
Obor/ateliér	Multimedia a design/Reklamní fotografie		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2015/2016
Název práce	Subkultury ve fotografii		
Oponent práce	Mgr. Jiří Siostrzonek, Ph.D.		

Studentka Vendula Burgrová předkládá jako závěrečnou praktickou bakalářskou práci fotografický soubor s názvem Subkultury ve fotografii. Jedná se o 15 barevných fotografií čtyř rozměrových typů - 90x60, 62x41, 38x25 a 20x30 cm adjustovaných na forexu.

U volby názvu práce bych se přikláněl k důslednějšímu upřesnění, s ohledem na skutečnost, že se jedná o specifickou subkulturu Cosplay. Charakter této subkultury podvědomě implikuje formální uchopení tématu a autorka k němu přistoupila velmi inspirativně. Domnívám se, že tento přístup není aplikovatelný u jiného typu subkultur.

Problematikou subkultur se intenzivně věnují společenské vědy na „západě“ již od 70. let dvacátého století. Od poloviny 90. let se tento zájem odrazil také v českém sociologickém kontextu. Vizuální zachycení subkulturního života mělo v počátcích především formu ilustračního dokumentačního materiálu ke konkrétním studiím, přesto se sporadicky objevovaly fotografické projekty, především samotných členů subkultur, kteří přinášeli neformální obrazové informace s vzhledem do problematiky. Bylo jen otázkou času, kdy se toto téma objeví v hledáčku fotografů, filmařů, publicistů mimo subkultury. Jen namátkou uvedme skvělé dokumentární filmy *Být skinheadem*, *100% bílý*, cyklus dokumentů České televize *Kmeny* podle předlohy stejnojmenné publikace atd.

Vendula Burgrová ve své práci představuje specifický styl dokumentace konkrétní vybrané subkultury s označením Cosplay, který vychází ze zkratky anglických slov „costume play“, což znamená v překladu kostýmovou hru. Subkultura Cosplay naplňuje své zájmy oblékáním se a charakterovým ztotožněním s fiktivními postavami nejčastěji z žánrů jako sci-fi a fantasy a jednotlivých druhů umění jako comics, anime či PC hry. Cosplayer se snaží o dosažení maximální autentičnosti postavy při využití vlastních, případně i cizích kreativních sil (šití, make-up, výroba brnění a zbraní atd.). Autorka v příložené explikaci k projektu uvádí: „*Ve svém souboru jsem se rozhodla vymanit ze*

zajetých kolejí zobrazování cosplaye a zachytit jej formou, která ukáže divákovi jinakost a určitou divnost, kterou si s sebou tato subkultura nese. Formou, která neslouží účelům cosplayera, ale účelům našeho oka. Prostředí v těchto fotografiích není připisována vedlejší role, avšak má za úkol především podtrhnout samotný vzhled fotografovaného. Hlavním motivem není jen jeden prvek, v první řadě jde o synchronizaci kostýmu (vyrobený ručně, hodiny a měsíce vylepšovaný a hýčkaný rukou majitele), prostředí vytrženého z kontextu postavy a cosplayera jako herce, jemuž přísluší najednou jiné role, než na které je zvyklý. Divnost, jak by se mohlo ledaskomu zdát, není věc ošklivá, ale zajímavá. Je však potřeba zaznamenat ji způsobem ještě divnějším, než divnost sama.“ Tento přístup je naprosto v souladu s filozofií subkultury Cosplay, která je celá postavena na kreativité, inscenaci, ztotožnění s postavou, to znamená na řadě divadelních postupů. Vytváření postav této subkultury nezahrnuje pouze napodobování účesů, líčení a obvyklého oblečení postavy, ale často i chování, zvyků nebo třeba používání jejich oblíbených slov či hlášek. Slovo divnost, které se v anotaci Burgrové objevuje, je však jen dočasný stav, protože podle Flussera víme, že zvyk je součástí estetické kategorie a opakující se divnost se stává normalitou, případně normou. Ačkoliv hlavní trend vytváření hnutí cosplay pochází původně z Japonska, v posledních letech se rozmohl po celém světě. Nejedná se pouze o zachycení dominující módy, ale o představení životního stylu a prožitkového světa této skupiny. Vendula Burgrová v případě použitých inscenačních postupů, záběrů, volby detailů, barevných výkřiků, kýčovitosti, divnosti navazuje na myšlenkovou i výtvarnou linii „cosplejerů“ a pokud bychom měli interpretovat tento soubor jako emocionální informaci o prožitkové podstatě této subkultury, tak můžeme autorčin přístup označit jako relevantní. Projekt Venduly Burgrové považuji za konzistentní (subjektivně mi z něj jemně vypadávají fotografie č. 2 a č. 5) a zároveň přínosný nejen z hlediska uměnovědného, fotografického pohledu, ale také z pohledu sociálních věd jako možnost alternativního pohledu na subkulturu Cosplay.

Závěrečný soubor praktické bakalářské práce Venduly Burgrové doporučuji k přijetí a po formální i obsahové stránce hodnotím jako velmi zdařilý, nápaditě kreativně ztvárněný, přitom srozumitelný a vizuálně čtivý. Proto navrhuji soubor hodnotit známkou

Návrh klasifikace **A - výborně**

V Opavě dne 6. 6. 2016..... podpis oponenta práce